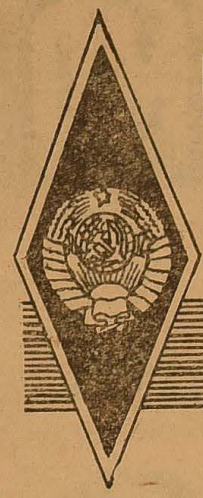

науч. к-т
кварт. 1
Октябрь - Аекс
№ 30-4
112А

Одеського університету
ім. І. І. Мечникова

П- 959142

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

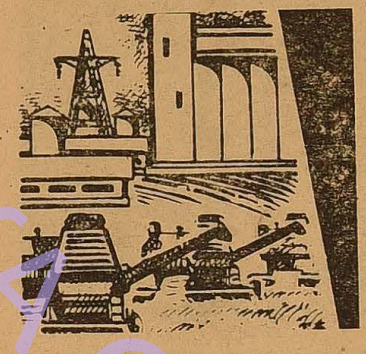
За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р. № 30 (1483). 1 ЖОВТНЯ 1982 РОКУ. Виходить щотижня. Ціна 2 коп.

Рішення травневого (1982 р.) Пленуму ЦК КПРС—В, ЖИТТЯ!

НА ПОЛЯХ ІВАНІВСЬКОГО РАЙОНУ

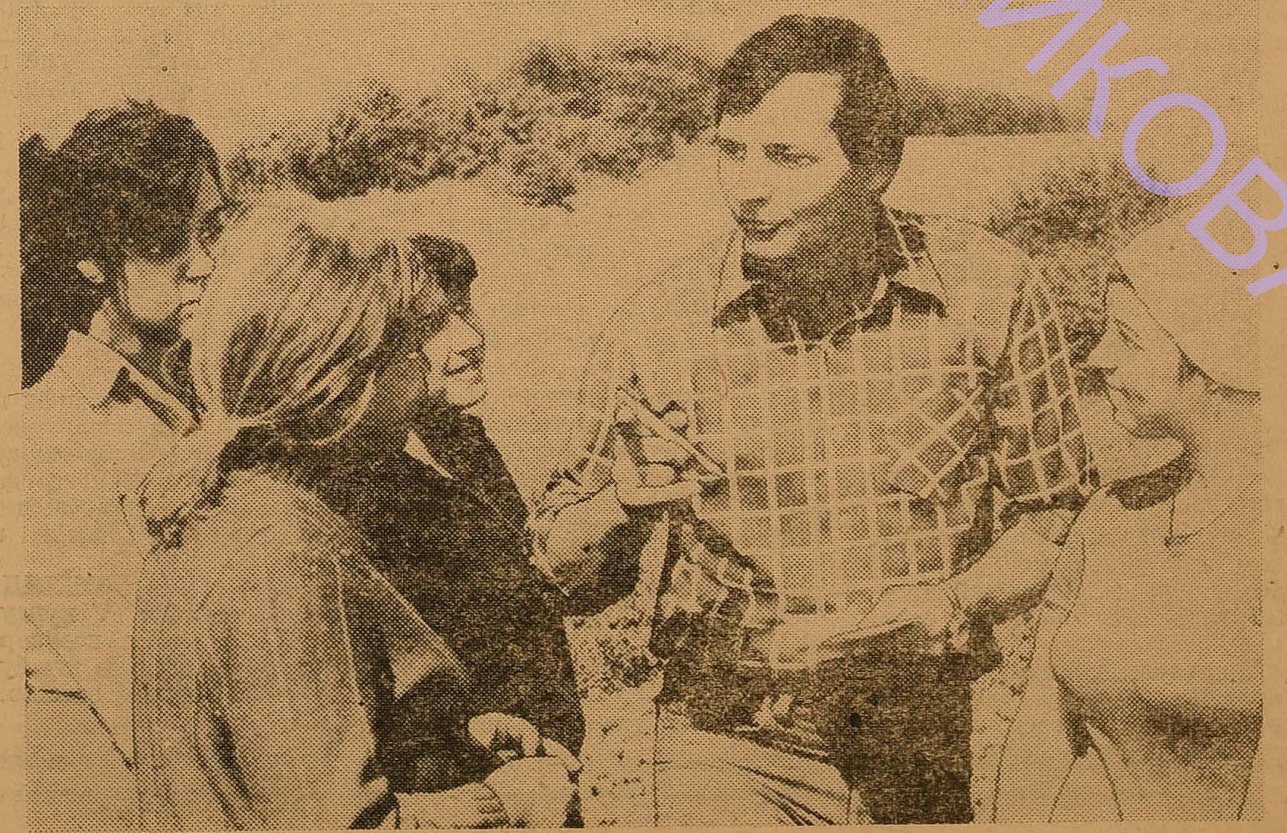

Вже не перший рік трудяться студенти філологічного факультету на полях колгоспу «Дружба народів» Іванівського району. От і в цьому році майже 100 юнаків і дівчат вносять свій вклад у виконання Продовольчої програми на полях господарства. Багато роботи для молодих умілих рук знайдеться тут — і збирання помідорів, і праця в колгоспному саду, і допомога механізаторам під час збирання цукрових буряків, — скрізь філологи працюють з повною віддачею сил. Кращі серед них: Марія Ченкова, Катерина Лужанська, Лариса Жаркова, Алла Михайленко, Ірина Висотюк.

В кінці кожного робочого дня вони рапортують керівнику загону — аспіранту кафедри наукового комунізму Юрію Касілову про перевиконання норми.

НА ЗНІМКАХ: йде збирання помідорів; аспірант Ю. Касілов підсумовує успіхи робочого дня.

Фото І. МОСКАЛЕНКА.

СЬОГОДНІ ПОЧИНАЄТЬСЯ УЧБОВИЙ РІК В СИСТЕМІ ПОЛІТИЧНОЇ ОСВІТИ. В ЦЬОМУ УЧБОВОМУ РОЦІ В УНІВЕРСИТЕТІ БУДЕ ПРАЦЮВАТИ 17 МЕТОДОЛОГІЧНИХ СЕМІНАРІВ, 10 ТЕОРЕТИЧНИХ СЕМІНАРІВ, 4 ШКОЛИ ОСНОВ МАРКСИЗМУ-ЛЕНІНІЗМУ, ЧОТИРИ НАРОДНИХ УНІВЕРСИТЕТИ, ШКОЛА МОЛОДИХ КОМУНІСТІВ.

З НОВИМ УЧБОВИМ РОКОМ, ТОВАРИШІ!

ДОШКА ПОШАНИ

Рішенням парткому, ректорату, комітету комсомолу Одеського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова на Дошку пошани заносяться:

Студенти IV курсу ГГФ Марія Магалаті, Марія Узунова, Тетяна Іскра; II курсу істфаку — Ольга Непотенко, Галина Поліщук, Світлана Павлюк, Т. Компанієць, Лілія Циганенко, Жанна Мирошина; III курсу істфаку Марина Зябрева; IV курсу істфаку Тетяна Тілілок та Іван Товмаченко; студенти II курсу біофаку Тетяна Швець і Тетяна Ємець, що систематично перевиконують норми на збиранні винограду у колгоспі «Прогрес» Ізмайльського району.

Студенти II та III курсів ГГФ, що систематично перевиконують норми на збиранні винограду у колгоспі «Знамя Октябрю» Ізмайльського району.

Студенти II курсу юрфаку В. Шаповал, В. Фальчук, Т. Журавльова, Є. Прокопенко, С. Варламов, І. Верко, А. Казарновський, В. Васильченко; студенти IV курсу юрфаку З. Шонія, Т. Денисова, В. Желязко, Г. Пільманов, А. Богачов, що систематично перевиконують норми на збиранні винограду у радгоспі «Озерний» Ізмайльського району.

Студенти IV курсу хімфаку, які всім курсом виконують норми на 300 проц. на збиранні томатів. Особливо добре працюють Н. Степанова, О. Свячена, Л. Міль, Л. Мартинчик (керівник С. В. Топоров).

Студенти III курсу хімфаку С. Шестаковська, Л. Павловська, Т. Пірус, Н. Хасцька, А. Пінчик (керівник А. І. Коцербуба), які щоденно перевиконують норми на збиранні томатів в радгоспі ім. Кірова Ізмайльського району.

Чудово працюють на збиранні томатів в цьому ж радгоспі студенти хімфаку Ольга Пужиневич та Ігор Горелкін, які встановили рекорд, збираючи по 1450 кілограмів томатів (норма 400 кг).

Студенти III курсу хімфаку Л. Пономаренко, В. Бичок, С. Коровін, Л. Патлай (керівник М. С. Єрцов); студенти III курсу філфаку (українське відділення) В. Донцова, О. Войцеховська, Т. Ляшенко (керівник Б. С. Бачур); студенти II курсу хімфаку Є. Понмарьова, Г. Сербцева, Т. Курманевич, І. Сисоєва, В. Мартова, О. Частухіна, В. Сухоруков (керівники тт. Коломійченко та Олексюк); студенти РГФ (німецьке відділення) О. Конайора, І. Торська, О. Бондаренко, В. Подус, О. Піляк, В. Жак (керівник М. М. Бойко), що систематично перевиконують норми на збиранні овочів у радгоспі ім. Кірова Ізмайльського району.

Студенти біофаку О. Ткачов, К. Кабанов, І. Кокарева (керівник В. А. Лобков); студенти факультету РГФ В. Апатова, О. Андрійченко (керівник І. І. Юркін), які систематично перевиконують норми на збиранні овочів в радгоспі «Перемога» с. Велика Долина Овідіопольського району.

Студенти II курсу мехмату Є. Долгих, І. Вансович, А. Степанова, Л. Желенко, В. Богданова, які систематично перевиконують норми на збиранні овочів у колгоспі ім. В. І. Леніна Іванівського району (керівник С. А. Шумкін).

Студенти II та III курсів біофаку Л. Сурмак, А. Влох, В. Погорелов, М. Добротіна, І. Шабанова, А. Тарасова, В. Сілініченко (керівник Л. С. Гарба), які систематично перевиконують норми на збиранні овочів у колгоспі імені Благоєва Іванівського району.

ПРОДОВОЛЬЧУ ПРОГРАМУ — ВИКОНАЄМО!

В обкомі ЛКСМ України

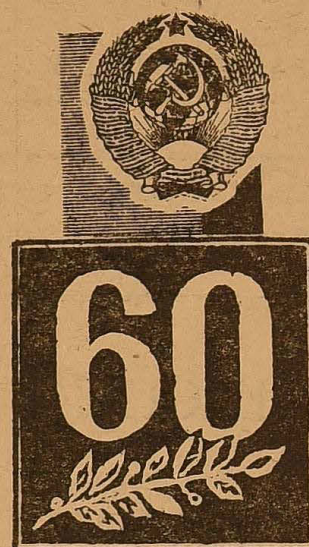
Всі—на суботник!

Бюро Одеського обкому ЛКСМ України прийняло постанову «Про проведення обласних комсомольсько-молодіжних суботників, присвячених 60-річчю утворення Союзу РСР і Дню народження Ленінського комсомолу».

В постанові зазначається, що 23 жовтня 1982 року оголошено днем проведення обласного комсомольсько-молодіжного суботника. В зв'язку з цим комітети комсомолу мають провести відповідну масово-політичну і організаторську роботу серед комсомольців і молоді міста. Суботник повинен стати днем ударної роботи молодих на кожному робочому місці.

В дні проведення суботника комсомольці і молодь, піонери і школярі, які не мають можливості працювати безпосередньо на робочих місцях, пойдуть в підшефні колгоспи і радгоспи для участі в осінньо-польових роботах.

Підготовка і проведення суботника покладається на відповідні штаби, які створюються з участю представників радянських, профспілкових органів і господарських організацій, передовиків соціалістичного змагання.

ПЛЕНУМ ОДЕСЬКОГО МІСЬКОМУ ЛКСМ УКРАЇНИ

Відбувся IV пленум Одеського міського ЛКСМ України. Пленум розглянув питання: «Про завдання комсомольських організацій міста по участі в реалізації Продовольчої програми СРСР, положень та висновків, викладених товаришем Л. І. Брежнєвим у доповіді на травневому (1982 р.) Пленумі ЦК КПРС, рішень II Пленуму ЦК ВЛКСМ, III Пленуму ЦК ЛКСМ України».

З доповіддю у цьому питанні виступив другий секретар Одеського міського ЛКСМ України О. Філонський.

У роботі пленуму взяв участь і виступив перший секретар Одеського міського Компартії України П. С. Дацько.

В роботі пленуму взяв участь другий секретар Одеського обкому ЛКСМ України І. С. Копанський.

З розглянутого питання пленум прийняв відповідну постанову та затвердив заходи по участі комсомольських організацій міста в реалізації Продовольчої програми СРСР, положень та висновків, викладених товаришем Л. І. Брежнєвим у доповіді на травневому (1982 р.) Пленумі ЦК КПРС, рішень II Пленуму ЦК ВЛКСМ, III Пленуму ЦК ЛКСМ України.

ПІВТОРИ НОРМИ НА ЗБИРАННІ ПОМІДОРІВ

«Все вирощене — зберегти!». Цю ініціативу народних депутатів Саратівської області підхопили також трудівники колгоспу «Дружба народів» Іванівського району. Колгосп посідає третє місце в районі по продажу овочів державі, чималу допомогу в збиранні врожаю надають йому студенти-філологи нашого університету. Другокурсниця російського відділення Марія Ченкова, наприклад, за одну годину встигає зібрати 20 ящиків помідорів, а для її подруг Ірини Висотюк та Ірини Соколової півтори норми — звичний результат, звичний ритм роботи.

Відмінно трудяться і студентки IV курсу українського відділення Валентина Кондрашова і Надія Зінченко. Отже, стараються студенти, хоча організація їх праці поки що не на вищому рівні. Але все поправимо. Адже зуміло правління колгоспу налагодити побут студентів.

У вільний час юнаки та дівчата разом з молоддю села проводять товариські зустрічі з футболу, разом відвідують клуб — танці і кіно, проводять чимало цікавих бесід з питань сучасності, науки, культури та моралі.

О. ГЕЛЕНОВА,
наш кор.

Гострий сигнал

В той час, як більшість юнаків та дівчат хімічного, історичного, філологічного та інших факультетів відмінно працюють на полях колгоспів і радгоспів Іванівського, Ізмаїльського, Овідіопольського та Комінтернівського районів, є ще студенти, які відлінують від роботи, тікають з поля битви за урожай-82.

Такими дезертирами є студенти IV курсу юрфаку Костянтин Дондов і Леонід Бондаренко.

Маємо надію на те, що громадськість суворо засудить їх проступок, а адміністрація прийме необхідні міри до порушників трудової дисципліни!

НА КОЛГОСПНИХ ПОЛЯХ

З КОМСОМОЛЬСЬКИМ ЗАВ'ЯТТЯМ

Мені, як комісару зони Ізмаїльського району по лінії обласного штабу комітету студентських загонів (що працюють зараз на колгоспних ланах), доводиться багато роз'їжджати по району і спостерігати за працею студентів всього міста. Я, звичайно, найпристрасніше придивляюся до справ і настрою нашої, університетської молоді. І скажу відразу: враження складається чудове!

Де б не працювали наші студенти: чи в радгоспі «Озерному» (тут працюють 110 юристів II, III, IV курсів), чи в колгоспі «Прогрес» (45 біологів II курсу, 84 істориків II, III, IV курсів, 22 студенти факультету РГФ II, IV курсів), в радгоспі ім. С. М. Кірова (150 хіміків та 50 філологів різних курсів), — а це досить значна трудова армія, що має понад 400 студентів, — скрізь діє змагання між бригадами, між ланками, між студентами.

Проїжджаєш безкраї поля області, і радісно стає на серці, бо можеш окинути зором, обійняти весь її врожайний простір. Чудові трудові руки сільських трудівників засіяли і виплекали добрі сорти винограду, помідорів, синіх, картоплі, яблук, капуста, цибулі... І тепер все це рсмаїте, налите сонячною енергією і людським теплом, доброю, лісною багатством збирає бойова студентська молодь. Збирає невтомно, навіть напружено (робота є робота), але завжди з вогником, з тією ж самою піснею, котру цей велетенський врожай повертає юнацьким серцем.

І справді, всі працюють добре. Чи не тому дирекція радгоспу чи колгоспу завжди

задоволена, а то і потерпає, навіть від вимоги клопітливих студентів регулярніше подавати на поля тару і транспорт, щоб не було застоїв, бо руки горять, виконуючи як правило по дві і три норми в день, бо до всього у молодих радянських юнаків і дівчат є діло. І час не жде: літній день, каже народ, зиму годує:

Комсомольський ентузіазм — велика могутня сила, здатна долати чимало труднощів. Тому в кожному загоні, в кожній бригаді так багато рясніє передовиків. І серед студентів факультету РГФ (називаємо декілька прізвищ: Г. Баранжа, В. Авдєєнко), і серед істориків (Л. Циганенко, С. Шульга), і серед юристів (З. Шонія, Н. Капустіна, В. Шаповал) та багато інших.

Взяти хоча б юристів. Працюють вони піднесено. Вже встигли зібрати, за даними минулого тижня, 150 т винограду, 50 т картоплі, 30 т цибулі. Головне, що темпи цієї ударної роботи неухильно зростають. Якщо норма денного виробітку на винограді для всього загону юристів 25 т., то видається «на-гора» щодня не менше 30 т. Сьогодні на виноградних полях

«Озерного» вибуло 650 т. студенти зобов'язались зібрати їх повністю. І це — крім інших видів овочів та фруктів. І віриш, що слово не розійдеться з ділом. В ньому впевнені і командир загону — ст. викладач Ю. П. Оленін, і інші керівники — викладачі Н. О. Бровченко, Т. М. Додіна, С. Е. Арзнані, В. М. Федоров. Впевнені і самі студенти.

І умови проживання для студентської молоді теж найкращі, я б сказав — романтичні. Життя не обмежується нормами на полях. Бо й саме поле — це місцеві трудівники, це сільська молодь, яка прагне почути змістовне слово про університет, про Продовольчу програму, про міжнародне становище. Це і багато іншого. От, незбаром юристи, як, між іншим, і студенти в інших колгоспах та радгоспах, виступлять перед населенням з великим агітконцертом, де публіцистичне слово, бесіда про ударну працю на полях буде поєднане з яскравою талановитою художньою частиною — гумором, піснею, танком, інсценівкою. Підготовка до концерту вже йде повним ходом, активно, гаряче, і ведеться нерідко на полі у вільну від роботи хвилину. І увечері, над мальовничим озером, біля вогнища, на човні.

Молодь живе і працює тут залюбки, піднесено, вона сповнена нових творчих вражень і задумів, і ці трудові дні на полях Ізмаїльщини залишаться в її пам'яті надовго.

О. ЗИМОГЛЯД,
студент IV курсу юрфаку, комісар обласного штабу студентських загонів.

На полицях книжкових крамниць з'явилася нова книжка: «Історіографія історії СРСР. Епоха соціалізму», створена колективом авторів і видана у видавництві «Высшая школа» під редакцією академіка І. І. Мінца.

Студенти-історики вперше отримали підручник з однієї з найважливіших дисциплін історичного циклу — історіографії вітчизняної історії періоду соціалізму.

Останні 25 років до історії історичної науки була вилучена пильна увага радянських істориків. З'явилася велика сила статей, збірників, провадилися історіографічні конференції, останніми роками почали все інтенсивніше друкуватися монографії з окремих питань радянської історіографії. «Історіографічний вибух» було викликано з одного боку настійною потребою систематизації та упорядкування господарства історичної науки, яке склалося за роки Радянської влади. З кожним роком загроза «випадіння велосипеда» все більше надвисала над історичною наукою і часто реалізувалася у кандидатських (а, можливо, і докторських) дисертаціях, статтях та брошурах. Досвід набутий за декілька десятиліть Радянської влади, потребував (і чим далі, тим більше) узагальнення, підведення певних підсумків, накреслення нових аспектів та напрямків досліджень.

Перебудова історичної нау-

ки на марксистсько-ленінській матеріалістичній основі після перемоги Великої Жовтневої соціалістичної революції, накопичення джерелознавчого багажу, послідовний розвиток окремих проблем та узагальнення їх у великих багатотомних колективних працях — все це внесло корінні зміни в історію як науку, з розважальної та офіційно-бундючної пересунуло її у перші лави ідеологічної боротьби, перетворило в одну з головних дисциплін, спрямованих на виховання людини комуністичного майбуття.

З другого боку, поживлення ідеологічної боротьби на сучасному етапі примусило радянських істориків ретельно взятися за аналіз буржуазної історіографії з тим, щоб дати рішучу аргументовану відповідь західним фальсифікаторам радянської дійсності, радянської історії. Критика буржуазних фальсифікаторів стала одним з актуальних напрямків радянської історіографії.

Успіхи радянської історіографії за останні два десятиліття зробили можливим і видання стисло підручника, який узагальнює досягнення радянських істориків за 65-річний період.

Велику увагу автори підручника приділяють розвитку В. І. Леніним методології історичної науки та окремих питань радянської історії, ролі Комуністичної партії у вихованні кадрів радянських істориків. Окремі

підрозділи присвячено розвитку інфраструктури радянської історичної науки: навчальних та дослідницьких закладів, архівних сховищ, періодичних видань тощо. Автори розглядають вивчення проблем дожовтневої історії та історії радянського суспільства, проблем історії партії та історії народів СРСР, окремі дискусійні питання, процес їх вирішення у ході наукових дискусій на сторінках журналів та конференціях.

Серед вчених-істориків, наукова праця яких знайшла відображення у підручнику, — професор Одеського держуніверситету З. В. Пєршина, зокрема її монографія «Очерки истории революционного движения на юге Украины».

Структурно підручник розбито на 3 розділи у відповідності до трьох етапів розвитку радянської історіографії: 1) 1917 — до середини 30-х років — період побудови соціалістичного суспільства. 2) середина 30-х років до кінця 50-х рр. — період зміцнення та розвитку соціалістичного суспільства. 3) 60—70 рр. — період розвинутого соціалізму.

Рецензований підручник є гарним подарунком студентам до 65-річчя Радянської влади та 60-річчя утворення СРСР. Компактний, інформаційно насичений, він безперечно стане настільним довідником для кожного історика-фахівця.

О. ГОНТАР,
доцент кафедри історії СРСР.

ДНІ НАУКИ

«Конституція СРСР діє, живе, працює», — під таким девізом кафедра державного та адміністративного права юридичного факультету провела на припортовому заводі День юридичної науки, присвячений 5-річчю Конституції СРСР.

Перед працівниками заводу управління і 4-х цехів заводу з лекціями виступили: завідувач кафедри, професор М. П. Орзіх — «Конституція СРСР діє», доцент М. Г. Ємелін — «Конституція СРСР про зміцнення громадського порядку і боротьбу зі злочинністю», доцент Д. А. Бекерська — «Громадські фонди споживання на сучасному етапі», кандидат юридичних наук М. Г. Смо-

ла — «Конституція СРСР про єдність прав і обов'язків громадян», старший викладач Т. М. Пахомова — «Конституційні основи національно-державного устрою СРСР».

Пропаганда правових знань серед населення займає важливе місце в ідейно-виховній роботі кафедри державного та адміністративного права. Всього за 9 місяців цього року вчені кафедри провели п'ять Днів юридичної науки, прочитали 122 лекції для населення міста й області, неодноразово виступали з правопропагандистськими статтями в періодичній пресі.

Б. ПЕРЕЖНЯК,
заступник секретаря партбюро юридичного факультету.

Кафедра нової та новітньої історії провела традиційний День науки під гаслом «Вчені — селу» в Іванівському районі. П'ять викладачів кафедри на чолі з завідувачем кафедри доцентом Д. П. Урсу прочитали 12 лекцій за матеріалами травневого (1982 р.) Пленуму ЦК КПРС, а також про положення на Близькому Сході, в Європі. Лекції читались колгоспникам, робітникам і службовцям району.

Всі лекції викликали живий інтерес слухачів, число яких переважило 500.

О. БАЛОБАЄВ,
партгрупорг кафедри нової та новітньої історії.

УСЛІД ЗА НЕСПОКІЙНИМ СВІТОМ

РЕЛІГІЯ ПРИСТОСОВУЄТЬСЯ: ЧОМУ І ЯК?

«...А чи не радує нас, браття і сестри, коли бачимо по місту великі гасла, що такий-то виконав п'ятирічку достроково? — проповідники на хвильку примовк, оцінюючи реакцію слухачів, потім урочисто прорік: — Як багато у нас шляхів наближення до бога, яка безмежна активність і любов християнина в здійсненні замислів його...». Після сакрального «амінь» парафіяни дружно впали на коліна, молитовно прохаючи в господа «силу і ласку, натхнення і любов».

Епізод не унікальний. Поворот до мирського, до життя-буття насущного, до моральних цінностей, міжлюдських стосунків відбувся в останні десятиріччя не тільки в протестантизмі. Ним охоплене все християнство. Легенда про проповідника з Галілеї, який прийде і поставить усі крапки над «і», вже мало надихає парафіяни.

Динамічне ХХ сторіччя побудило силу, здатну на основі наукової теорії вирішити одвічні проблеми добра і зла, перебудувати світогляд особи,

створити, як висловився Маркс, «щось ще небувале». Такою силою став пролетаріат, очолюваний ленінською партією. А теорією — марксистсько-ленінське революційне вчення.

Від сорокових років ХІХ сторіччя, коли виник марксизм, до перемоги Великого Жовтня і створення системи соціалізму минуло кілька десятиліть. Християнство ж існує віки. Скільки можливостей було довести свою непогрішимість! Проте жодної конструктивної програми для вирішення глобальних проблем людства воно не запропонувало. Залишалось, як споконвіків, покровителем «загробної благодаті».

Зате іншими стали християни. Мирське, а не потойбічне переважає нині в їх релігійному житті. Тут уже церкві не до розмов про «богоустановленість» — треба кватиритися слідом за мінливим світом, рятувати «заблудші душі», вда-

ючись де до улещання, де до погрози карою небесною... Земний класовий характер церкви об'єктивно зумовлює її підвладність земним законам існування. То ж її пристосовництво — явище тимчасове, а процес постійний, невинний. У відносно тихому плінні буднів проявляється він слабше. Та коли збурюються полюси соціальних суперечностей, коли настають кризові періоди, релігійні ідеологи куди як активно шукають рятівні соломинки.

За багато віків релігія уже виробила свої методи боротьби за вихід із кризових станів. Однак такої кризи, як нинішня, вона ще не знала.

Пристосовництво християнства розвинулось повсюдно. Криза капіталізму в умовах всерозростаючого авторитету соціалізму поставила в центр ідеологічної, класової боротьби питання соціально-політичні. Релігія опинилась перед важким завданням — вірою і

правдою служити тому, кому завжди служила, проте не так прямолінійно і відверто, як раніше.

Заперечуючи для видимості деякі аж надто одіозні сторони капіталізму, релігійні ідеологи і філософи спрямовують свої пошуки на відвернення християн від порушення встановленого «зверху» порядку. Хіба що відправити децимо якусь, аби гуманнішим порядком той здавався. Бо в цілому, мовляв, нічого не зміниш: гріховність суспільства пояснюється гріховністю християн — відчужуються вони від бога, цураються його...

Доводиться також — у котрий раз! — спішно оновлювати «вічні», «продиктовані небесним владикою» церковні догми. Судитися з природознавством, як у середньовіччі, оголошувати анафему сучасній астрономії, фізиці, хімії, біології — заняття безперспективне. Куди краще — «стикувати» сучасні відкриття

з теологією і вдавати, що існує «гармонія» у співробітництві з наукою, звичайно, при провідній ролі релігії, яка на чобто озаряє вчених на розгадку «накреслень божих».

Суспільний розвиток — багатоплановий, складний процес. Історія знає немало прикладів, коли суспільно-політична активність особи, в тому числі віруючої, співпадала з прогресивними соціальними рухами. Проте, безперечно, земні, а не небесні мотиви спонукали її на боротьбу. Релігійне вчення як таке ніколи не було і не може бути ідейною основою прогресивного вибору особи. А оскільки пошуки релігійними ідеологами Заходу будь-якої вартості уваги соціальної доктрини утруднені, а точніше кажучи, марні, то вони зводяться, врешті-решт, якщо не до прямого заперечення марксизму, то до його ревізії.

Авторитету на хрестових походах проти комунізму, на

[Закінчення на 4-й стор.]

«Перед вами вірші поетів про мир. Про його тишу. Про його дітей та закоханих. Про прекрасний навколишній світ. Про тих, хто загинув, захищаючи мир. І про те, що за цей радісний мир треба боротись». Це передмова до збірки віршів, виданої Пермським книжковим видавництвом під назвою «Пісня миру».

В ньому зібрані вірші М. Тихонова, Е. Межелайтиса, П. Неруди, А. Нетто, Я. Ріцоса та ін. Це ті поети, які були або учасниками, або свідками численних бід, принесених війною. Це і гнівні вірші Н. Гільєна та відчаєний крик тисяч японських дітей «Із Хіросимського зошита» Ф. Муентосі:

«Обожнена
Голоя дівочка
Так кричить,
обращаясь к небу,
Будто держит в руках
Солнечный диск».

Трагедії Хіросими присвячені поетичні відкриття Н. Хімета «Маленька мертва дівчинка» та І. Еренбурга «Дош в Нагасакі». Еренбург закликає пам'ятати трагедію, яка не повинна повторитися.

В кожному із поетичних творів присутнє філософське осмислення слова «мир». Співзвучні цим віршам і репродукції художників: П. Пікассо, Р. Гуттузо, Д. Сікей-расса, Х. Даса.

«Мир — мужественно
сомкнутые руки,
Мир — хлеб горячий
на столе планеты,
Мир — матери улыбка,
радость, счастье...
Ничто другое
миром не назову!..
О братья!
Вся земля
желает Мира,
К нему устремлены
ее мечтанья.

Друг другу протяните,
братья, руки,
Дружнее их сомкните —
Это Мир!»

Мир — це не тільки постійна боротьба, але і щастиве материнство, радісні діти, щасливий сміх.

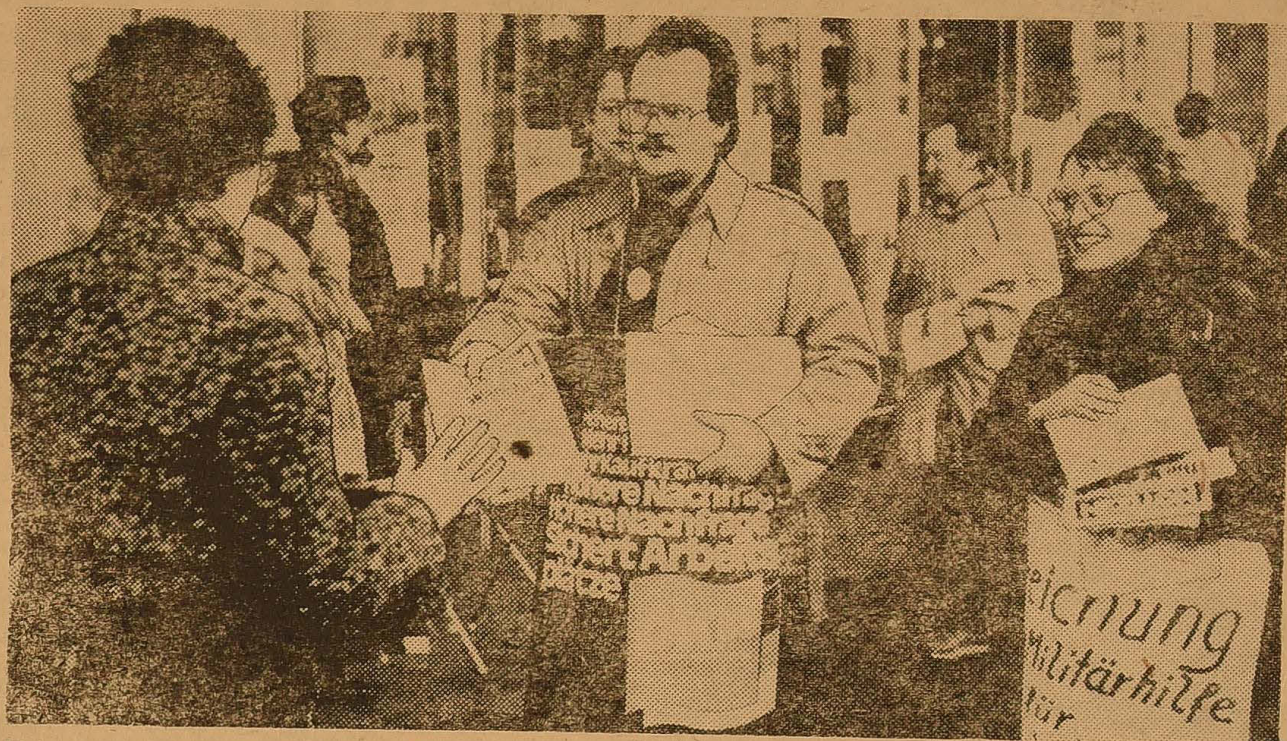
Жінка і війна — одна із поетичних тем пермської мініатюри «Милые красавицы России». Це вірші про прекрасні образи російських жінок, що винесли на своїх плечах тягар Великої Вітчизняної, їх мужність на передовій. Серед авторів поети М. Амігер, Ю. Друніна, К. Сімонов, М. Ісаковський.

Одній із таких жінок, яких натхненно оспівали поети, Євгенії Григорівні Левицькій, присвятив своє знамените оповідання М. Шолохов — це «Доля людини». Оповідання в нашій країні видавалось 131 раз тиражем в 9 млн. 878 тисяч екземплярів.

В 1981 р. вийшла мініатюра, приурочена до 25-річчя першого виходу в світ «Долі людини». Оповідання було опубліковане в роки «холодної війни». І за цей час його прочитали мільйони бійців за мир. Прочитали з великим натхненням і літнесенням, яскравим свідченням чому є відгук болгарського критика Ефрема Каранфілова: «Про мир можуть по-справжньому говорити тільки ті, хто знає, що значить війна, і хто уміє перемагати...». Мініатюра вийшла в Москві в серії «Книга і время». Ілюстрована прекрасними малюнками О. Верейського.

Всі мініатюри можна прочитати у відділі рідкісних книг наукової бібліотеки ОДУ.

С. ЖАБОКРИЦЬКА,
бібліотекар рідкісних
книг НБ ОДУ.

Наполегливо і мужньо боротьбу за розрядку і взаєморозуміння між народами, за соціальні права і демократичні свободи трудящих ФРН ведуть західнонімецькі комуністи.
НА ЗНІМКУ: активісти Німецької комуністичної партії поширюють на вулицях рурського міста Мюльгейма демократичні видання, які розповідають правду про становище у світі, про наступ західнонімецьких монополій на пра ва робочого класу.

Фотохроніка ТАРС.

На веселій хвилі

НЕ ДОГОДИВ

(ГУМОРЕСКА)

Відчиняю високі двері. Директор школи Олександр Іванович чемно вітається, пропонує сісти.

— Хочу оце спитати Вас, Іване Івановичу, — звертається до мене, — що ви зробили для того, щоб Неділько встигав? Чому ви йому аж три двійки поставили? Невже ви такий безсилий? Хіба ж ми можемо давати брак? Прошу вас негайно ж скласти графік додаткових занять із нестигаючими, попрацювати з ними, так би мовити, індивідуально й позбутись неуспішності...

Легібно киваю головою на знак згоди. Ніби гора мені з пліч скотилась. А я думав уже

хтозна-що...

Тижнів зо два обмірковував отой графік, мізкував довго й наполегливо, поки втиснув у нього і Неділька, і ще кількох таких же його напарників. Виконую я, значить, свій графік, коли це знову виклик до директора.

— Іване Івановичу, ви цікавитесь матеріалами преси?
— Аякже! І про Ліван, і про...

— Та не те! Маю на увазі останні статті про перевантаженість учнів... Скаржаться, і до того ж слушно, на вас батьки, зокрема Недількові, що загаяли дітей своїм предме-

том. А ви ж не один...

— Але ж графік... — пробую виправдовуватись. — Затвердили ж.

— Олександр Іванович морщиться:

— Нам треба берегти час учнів. Ви людина досвідчена. Складіть, прошу, план заходів з цього питання. Обговоримо на педраді. У загонах передбачте вікторини «Як берегти час?», піонерські збори «Ціна хвилини».

Того ж дня я відпустив Неділька, що в котрий раз готувався доводити теорему Піфагора, і засів за складання плану заходів щодо розвантаження учнів.

В. ПРИХОДЬКО.

УСЛІД ЗА НЕСПОКІЙНИМ СВІТОМ

[Закінчення.]

Початок на 3-ій стор.

РЕЛІГІЯ ПРИСТОСОВУЄТЬСЯ: ЧОМУ І ЯК?

прямій підтримці милітаристських і гегемоністських устремлень, схвалених диктаторських режимів сьогодні не здобути. Доводиться викручуватися. Визначаючи історичні зміни епох, теоретики катоцилізму, наприклад, зв'язують це з необхідністю особи повніше спілкуватися з богом і керуватися віровченням в історичному розвитку.

Співробітництво людини з «вселюблячим і всеблагим» богом при вирішенні насущних соціальних проблем, стало ходовим конем протестантських ідеологів, «єдиною вірною» дорогою в особистому спасінні. Як тільки «ліки» не виготовляють християнські фармацевти сучасному «хворому» вікові! І що віра за будь-яких умов повинна визначати динаміку умов життя суспільства, його перспективу; і що суспільство в цілому — то комплекс окремих роз'єднаних індивідів, а їхній рух — то рух кожного зокрема по давно накресленій богом лінії і лише єднання з богом забезпечить їх успіх; і що активність особи — то безмежне прагнення вдосконалення і наближення до першотворця. Якщо при цьому й визначається історична творчість особи, то творчість під знаменням

божим.

Чого тільки нема в цих ідейках і теоріях! Проте в усіх варіантах видно одне: схвалюється і дебатється все, не схвалюється і не допускається лише марксизм, бо це було б рівноцінним загибелі.

Куди безпечніше стати в позу зверхності щодо суспільних процесів, відмічаючи в них сліди «немочі людської істоти». Деякі теоретики навіть мудрують: релігія, бачте, не опускається до такого рівня, як історичні етапи, вона, мовляв, надісторична, надчасова категорія і тому не займається насущними мирськими клопотами, «цією безконечною суетою сует», а знаменує собою глобальну перспективу людства. В той же час це запевнення перекреслюється повсякденною практикою Ватикана, політичною активністю інших релігійних напрямків християнства.

Пристосовництво релігії в умовах соціалізму відзначається дещо відмінними особливостями. Адже кризи, якої зазнало, наприклад, руське православ'я після переможної революції в Росії, ще не зазнала жодна церква. Тільки втративши можливість експлуатувати чужу працю разом з поміщиками й капіталістами, відкинута разом з усім трудо-

вим народом церква змінила свої позиції щодо нового ладу.

Соціалізм не потребував небесного освячення й релігійного ідеологічного забезпечення. У відповідності з ленінським декретом церкву було відокремлено від держави і школу — від церкви, ліквідована її власність. Новий спосіб життя відкривав, утверджував атеїстичні цінності в народі. Соціальний оптимізм, труд, що потребує життя, активна участь людини в усіх ділах суспільства, відчуття власної гідності й повноцінності, здатність особисто вирішувати свою долю, дружба і братерство народів, інтернаціоналізм і патріотизм, — як усе це розкріпає людські можливості, як сприяє розкриттю їм сповна!

Із соціальної структури нашого народу назавжди зникли паразитуючі елементи. «Радянське суспільство — це суспільство людей праці», — підкреслив товариш Л. І. Брежнєв у доповіді на XXVI з'їзді КПРС. Значно зріс ідейно-політичний, науково-технічний і культурний рівень робітничого класу, колгоспного селянства, народної інтелігенції. В силу цих обставин релігійна перспектива об'єктивно втратила смисл в житті трудів-

ника. Звузилася сфера впливу релігії на віруючу людину, вона не звертається більше до церкви з будь-яких важливих для неї питань. Віра стала приватною справою громадян, які в міру суб'єктивних причин, часто сімейних традицій, дотримуються застарілих уявлень.

Релігійне пристосовництво в умовах соціалізму — результат дії історично обумовлених законів суспільного розвитку. Зважаючи на могутній авторитет розвинутого соціалізму, єдність дум і дій партії і народу, православні богослови силкуються довести, що релігія нині — невід'ємний компонент нових умов, що взагалі християнство і комунізм базуються на одній світоглядній основі, що «св'яте письмо», мовляв, не що інше, як передбачення справедливого майбутнього, а, отже, релігія завжди тільки те й робила, що стояла на варті інтересів народу.

Заради цього оновлюється релігійний культ, модернізуються застарілі обряди й ритуали. Церковні структури переглядаються з таким розрахунком, щоб залучити до церковного життя насамперед молодь. Протестантські пастирі, наприклад, наставляють: «Як-

що в домі четверо дітей і одна мати, то нехай мати залишається в домі, а четверо йдуть і моляться». А щоб вони там не нудилися, є й розваги в душі часу — музичний ансамбль та хорівий спів на мотив народних або сучасних популярних пісень, танці, декламування віршів популярних поетів, проповіді, в яких порушуються актуальні громадсько-політичні проблеми — моралі, науково-технічного прогресу, екологічних перспектив тощо.

Підлицьовуються, поспішають слідом за мінливим віком також іслам, буддизм, індуїзм, іудаїзм. Соціальний, науково-технічний і культурний прогрес нікого не залишає в спокої.

Зміна, пристосовництво релігії — свідчення її земного, історичного, а не надприродного походження і розвитку. Усвідомлення цього робить великий вплив на особу, знімає з релігії ореол святості. Знання суті сучасного пристосовництва релігії озброює нас важливими аргументами в благородній справі боротьби за духовне здоров'я людини.

С. ТЕТЕРУК,
кандидат
філософських наук.

Редактор **В. НІКОЛАЄВ.**

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24.

ДЗВОНІТЬ:

внутрішній 841 (з міста телефони: міський 23-84-13, 206-841).

«За научные кадры», орган парткома, ректората, профкома і комітета комсомола Одеського державного університету ім. Мечникова. (На українському мові).

Друк, тип. «Чорноморська комуна» Одеського обкому України, вул. Пушкінська, 32. Тираж 1000 прим. Обсяг 0,5 аркуша формату газети «Правда». Зам. № 12902.